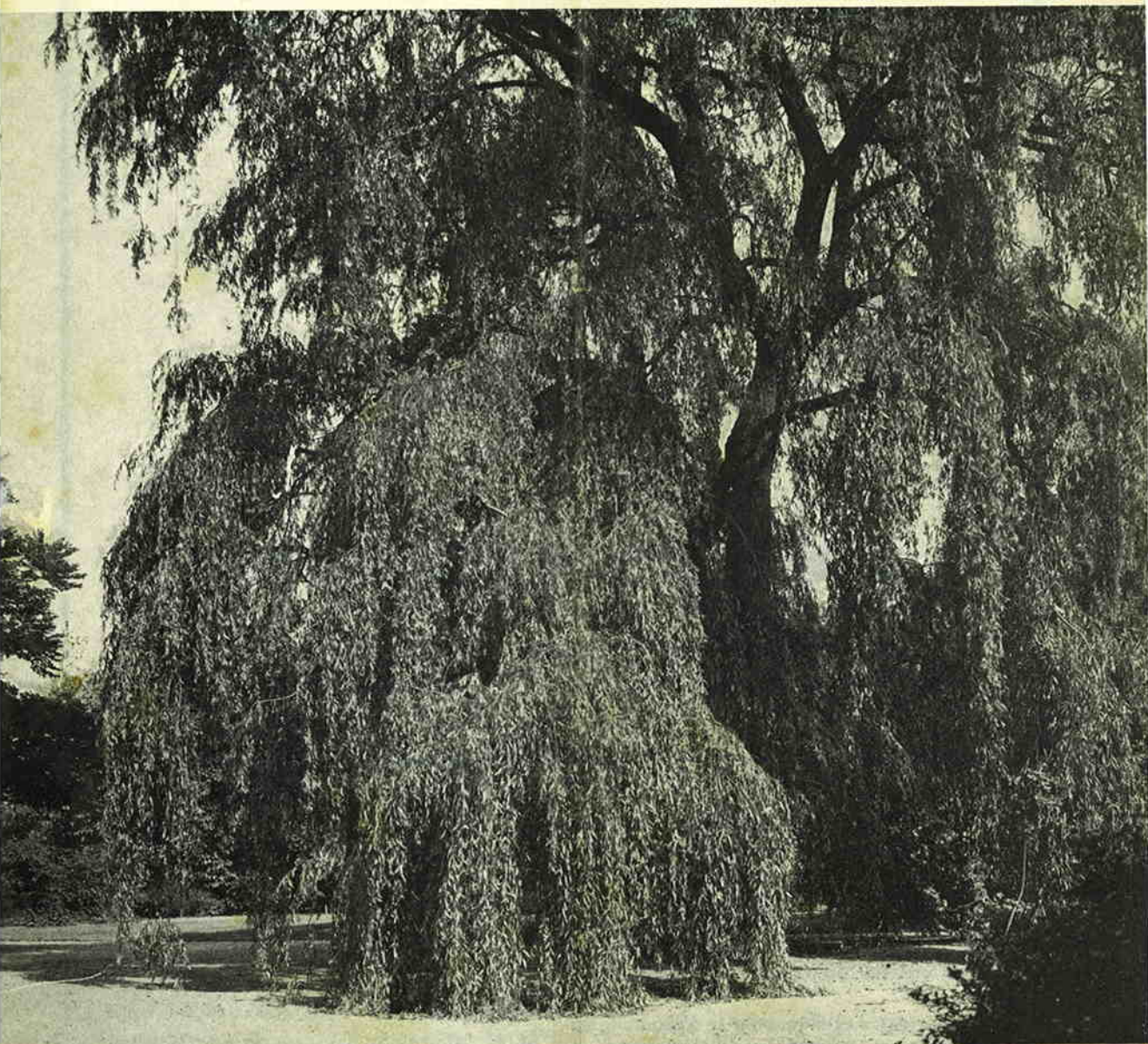

BEVORDERING DER BIJEN
TEELT
IN NEDERLAND
VER. TOT

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Verschijnt maandelijks - Jaargang 75 - No. 9 september 1973

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

Voor uw boekenkast

VERZAMELBANDEN

Wij hebben voor U in voorraad genomen :

VERZAMELBANDEN

geschikt om twee jaargangen van het Groentje in op te bergen.

Deze, met de grootste zorg uitgevoerde banden zijn een sieraad in Uw boekenkast.

De prijs is slecht f 9,50 excl. verzendkosten.

Openingstijden

Het Bijenhuis is ook 's zaterdags voor U geopend.

De openingstijden op zaterdag zijn: van 9 tot 12 uur.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen.

rekening nr. 53.90.42.900.

Giro 823276

Telefoon 08370 - 12863

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: G. v. d. Weert, Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. De niet van redaktiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijtjes. Giro 84 68 01.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Een van de fraaie wilgen (Salix Alba L. variëteit) in het Arboretum, dat u op onze imkersdag kunt bezoeken.

Ons klankbord

Wij hebben enige tijd getracht onze leden door een gerichte propaganda er toe te brengen de jaargangen van het „Groentje” regelmatig te laten inbinden. Wij hebben geprobeerd door dit centraal te laten doen de prijs zo laag mogelijk te houden. Hoewel uit regelmatig in ons blad verschijnende advertenties blijkt, dat er leden zijn die pogingen doen om een complete serie jaargangen van ons maandblad bijeen te brengen en er dus kennelijk wel belangstelling voor het bewaren en verzamelen van het blad bestaat, is het resultaat van deze „inbind-actie” ons dermate tegengevallen dat wij de propaganda ervoor hebben gestaakt.

Wij achten dit op zich een beschamende zaak.

Herhaaldelijk wordt in artikelen naar vroegere publicaties verwezen. Wat zal een lid, vooral een jong lid die het betreffende maandblad niet heeft, in een dergelijk geval doen? Hij zal zich natuurlijk tot zijn afdelingssecretaris wenden.

Onze — naar wij dachten niet geheel onlogische — conclusie was dat het alleen al daarom van belang was, dat in iedere afdeling een verza-

meling ingebonden jaargangen aanwezig zou zijn.

Gezien het aantal exemplaren dat ons ter inbinding is toegezonden zal dit wel tot de vrome wensen blijven behoren. Om tegemoet te komen aan de behoefte van die afdelingen en leden die wel prijs stellen op een overzichtelijke verzameling van hun maandbladen stellen wij thans mappen beschikbaar waarin op eenvoudige wijze telkens twee jaargangen in één band kunnen worden ingebonden. Zoals u in onze advertentie in dit blad kunt zien bedraagt de prijs van deze keurig uitgevoerde banden f 9,50 per stuk, zodat u voor f 4,75 per jaar uw maandblad voor beschadiging en verloren gaan kunt behoeden.

Wij hopen dat zeer velen er gebruik van zullen maken. In dit verband hebben wij ook nog een goede tip voor u. Mocht u, hetzij ter gelegenheid van een verjaardag of met het oog op St. Nicolaas en Kerstmis, minder veraf dan u denkt, piekeren over een aardig geschenk tegen redelijke prijs, dan is deze map daarvoor bij uitstek geschikt.

BEGINNERSRUBRIEK

Het feit dat tegelijk met onze imkersdag de Nationale Honingtentoonstelling wordt gehouden is een gereede aanleiding om in deze rubriek eens wat te zeggen over hetgeen juryleden, die de weinig benijdenswaardige taak hebben op tentoonstellingen en markten honing te keuren, daarbij zoal aan schoonheidsfoutjes tegenkomen en over hetgeen waarop zij dan in het algemeen hun oordeel baseren.

Voor zover het om honing in flacons gaat betreft dit oordeel in de eerste plaats de kwaliteit

van de honing en in de tweede plaats de verpakking. Wat de honing betreft moet de inzender zich goed realiseren, dat wanneer hij deelneemt in de klasse „vloeibare honing”, dat ook inderdaad vloeibare honing moet zijn. Er mag dus ook zelfs maar niet het geringste begin van kristallisatie zijn. De inzender kan dit zelf makkelijk controleren door de flacon te bekijken tegen het licht van een sterke zaklantaarn waarbij elke troebeling direct zichtbaar wordt.

Dat de honing minstens het wettelijk vereiste

suikergehalte moet hebben spreekt vanzelf. De jury controleert dit met een z.g. refractometer, een instrument wat de imker natuurlijk niet bezit. Hij heeft dit ook niet nodig als hij maar uitsluitend raten slingert die geheel of bijna geheel zijn verzegeld. De algemene mening dat honing rijp is als tweederde van het raatoppervlak is verzegeld, is aanvechtbaar. Uiteindelijk is alleen verzegelde honing rijp.

Dat de honing zo zorgvuldig gezeefd moet zijn dat daarin geen vuiltjes en grove wasdeeltjes meer voorkomen is vanzelfsprekend, maar ook dient het vullen van de potten zodanig te geschieden dat zich geen rand van schuim of luchtbellen langs de kraag van de pot vormt. Dit is vrij eenvoudig te bereiken als gebruik wordt gemaakt van een bus met een snijkraan. De snijkraan kunt u van het Bijenhuis betrekken en zelf in een 25- of 50-ponds honingbus monteren. Als een dergelijke bus enige tijd in een niet te koud vertrek heeft gestaan zullen alle eventueel in de honing nog aanwezige luchtbelletjes en zelfs fijne wasdeeltjes die nog door het kaasdoek of de nijlonkous zijn gegaan naar de oppervlakte zijn gestegen. Door de honing via de kraan af te tappen en daarbij de flacon zodanig tegen de kraan te houden dat de honingstraal langs het glas loopt, zullen zich vrijwel geen luchtbelletjes meer vormen. Als er daarbij op wordt gelet dat de flacon tot de vulrand, dus niet te vol maar ook niet te weinig wordt gevuld, zijn wat de inhoud betreft de 100 punten verdiend.

Het vorenstaande geldt niet voor heideslengerhoning, waarbij het voor komen van luchtbellen niet is te vermijden, maar waarop ook geen enkele jury aanmerking zal maken.

Het is jammer als een dergelijk goed verwerkt product dan toch die 100 punten niet haalt door gebreken aan het fust. Men houde zich steeds voor ogen dat het doel van dergelijke keuringen uiteindelijk is te bereiken dat de imker de consument een product aanbiedt, dat zowel wat betreft de inhoud als de verpakking de toets der kritiek kan doorstaan. En het eerste wat die consument ziet is de verpakking!

De imker tracht de aantrekkelijkheid van de verpakking te verhogen door er een fleurig etiket op te plakken. Maar als dat etiket scheef zit en de omgeving ervan is besmeurd met opgedroogde lijm is het effect van het etiket volkomen verloren en de jury zal hiervoor — terecht — punten in mindering brengen. Het verpakken in potjes, waarvan uit het deksel blijkt dat die voordien zoetzuur of iets dergelijks hebben bevat is natuurlijk helemaal mis. Dat is verkeerde zuinigheid en beslist geen propaganda voor ons goede produkt. Wil men dus niet alleen op een ho-

ningtentoonstelling resultaat boeken maar ook zijn afnemers naar de eis van de tijd bedienen, dan moet aan al deze zaken de nodige aandacht worden besteed. De nieuwe gegomde etiketten van het Bijenhuis zijn wat dat betreft ook weer een stap vooruit.

Wenst u mee te dingen in de klasse heidehoning dan dient u er wel rekening mede te houden dat niet elke honing waar wat heidehoninggeur aan zit door een jury als zodanig zal worden aanvaard. De honing zal inderdaad op de struikheide gewonnen moeten zijn en geen meege-slingerde restanten van zomerhoning moeten bevatten. De onvoldoende stijfheid van de honing en het ontbreken van de niet te omschrijven maar zeer karakteristieke nasmaak van heidehoning verraden dit onmiddellijk.

Tot slot nog een enkel woord over de gekristalliseerde honing. Het produceren van een mooie flacon gekristalliseerde honing vraagt ongetwijfeld meer kennis van honingverwerking dan de vloeibare honing. De kristallisatie dient fijn te zijn zonder grove kristallen. Dit kan worden verkregen door de honing, als ze nog vloeibaar is regelmatig om te roeren en deze te „enten" door er wat fijn versuikerde honing aan toe te voegen. Zodra de honing „slierten" gaat vertonen kan met roeren worden opgehouden en kunnen de potten worden gevuld. Voor het roeren kan men het beste een driekante beukenhouten stok gebruiken. Driemaal per dag even roeren is voldoende. Imkers die over een sterke elektrische boormachine beschikken kunnen deze gebruiken met een speciaal roerwerk wat in Duitsland in de handel wordt gebracht. De verdere kristallisatie van de honing vindt dan in de pot plaats.

Na voltooiing van het proces moet de oppervlakte van de honing glad en droog zijn zonder kraters en zonder opgedroogd schuim. Iedere imker weet dat honing in sterke mate vocht aantrekkend is. Als de flacons bestemd voor gekristalliseerde honing niet goed zijn afgesloten en in een vochtige atmosfeer zijn bewaard gaat die honing vocht opnemen. Het gevolg is tweërlei. Was de honing al volledig gekristalliseerd dan wordt het bovenste laagje min of meer vloeibaar en was dit nog niet het geval en zet de kristallisatie door dan ontstaat een kleurverschil en ongelijkmatige kristallisatie en in beide gevallen haalt u het maximum aantal punten niet.

Tot zover dan enkele wenken waarmede u wellicht uw voordeel kunt doen indien u aan tentoonstellingen gaat deelnemen.

In feite is het zo dat het voor de hele imkerij van meer belang is als u hiermede rekening houdt bij de verkoop van uw honing rechtstreeks aan de verbruiker.

OP NAAR DE 44ste IMKERSDAG

22 september a.s. bijenhuis wageningen

In het juli/augustusnummer gaven wij u een uitgebreid overzicht van hetgeen op de imkersdag valt te beleven. We herhalen het programma nog even in het kort.

9.30 tot 10.30 uur ontvangst.

10.30 tot 11.15 uur. Opening en officiële toespraken.

11.15 tot 16.00 uur. Gelegenheid tot bezichtiging van de Nationale Honingtentoonstelling, van de verschillende demonstraties en deelne-

ming naar keuze aan vier verschillende excursies.

16.00 uur: Prijsuitreiking Nationale Honingtentoonstelling.

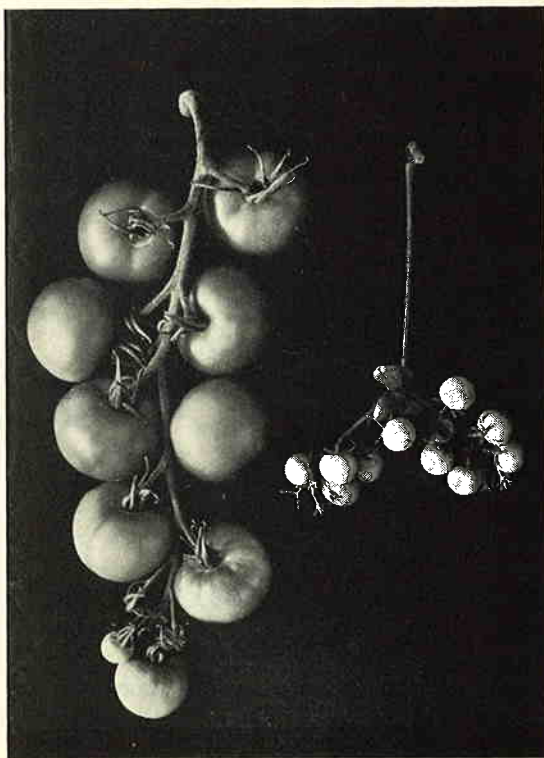
16.30 uur: Voorstelling door de cabaretgroep „Stepinstepuit“.

18.00 uur: Sluiting.

Wij hebben u al medegedeeld dat er geen gezamenlijke koffietafel zal zijn. In het organisatie-

Kruising bij tomaat b.v. voor het maken van een hybride is handwerk! Foto welwillend beschikbaar gesteld door het I.V.T. Wageningen.

Tomaat. Rechts de vruchten van een wilde tomaat met resistentie tegen ziekten, links de tros van een bekend ras. Foto welwillend beschikbaar gesteld door het I.V.T. Wageningen.

Onze cabarettroep in actie.

schema is daarvoor eenvoudigweg geen ruimte en bovendien heeft het laten vervallen van de gemeenschappelijke maaltijd het mede mogelijk gemaakt om tot de belachelijk lage deelnameprijs van f 5,50 per persoon te komen.

Niettemin zullen wij u, als u geen lunchpakket wil meenemen, beslist niet laten verhongeren. In de kantine, die, in het Bijenhuis wordt ingericht zullen verkrijgbaar zijn:

Voor de dorstigen koffie en thee à f 0,50 per beker; bier en verschillende frisdranken à f 0,75 per fles; en voor de hongerigen belegde broodjes à f 0,75 per stuk; spritsstukken à f 0,25 per stuk; broodjes croquet à f 1,00 per stuk.

Ter attentie van onze leden die mogelijk al een

televisieuitzending van de cabarettroep „Step-instepuit” hebben gezien vestigen wij er nog de aandacht op dat op de imkersdag een geheel nieuw programma zal worden geboden.

Dit is de laatste gelegenheid die wij hebben u op te wekken uw trouw aan onze vereniging te bewijzen door een massale deelneming aan deze dag die in uw eigen gebouw wordt gehouden. Mocht u dit nog niet hebben gedaan, schrijf dan nog heden in en stort de kosten — f 5,50 per persoon — op girorekening 82.32.76 t.n.v. het Bijenhuis te Wageningen.

U maakt het de organisatoren bepaald niet gemakkelijk als u onaangemeld op de imkersdag verschijnt! Wij rekenen op uw medewerking.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

REGLEMENT 14e NATIONALE HONINGTENTONSTELLING — WAGENINGEN 1973

1. De tentoonstelling zal worden gehouden op zaterdag 29 september 1973 in het Bijenhuis, te Wageningen.

2. Inzending.

De inzendingen van de afdelingen der groepen Utrecht en Veluwe dienen binnen te zijn uiterlijk vrijdag 28 september 1973 te 19 uur. Inzendingen van verder afgelegen afdelingen kunnen tot uiterlijk zaterdag 29

september 9 uur aangeboden worden.
Voor inzendingen in de klassen Experimentele Vormgeving en Vlechtwerk geldt voor alle deelnemers(sters) als **uiterste inzendingsdatum zaterdag 29 september 1973, 9 uur.**

3. Afvoer inzendingen.

Een kwartier na de sluiting der imkersdag wordt iedere deelnemer die zijn inzending wenst mee te nemen, in de gelegenheid gesteld deze persoonlijk in ontvangst te nemen bij de Commissie.

4. Inleggelden.

Voor elke ingezonden flacon, doosje, raampje etc. is een inleggeld van f 0,50 per stuk verschuldigd. Voor de klassen Experimentele Vormgeving en Vlechtwerk is f 1,— per stuk verschuldigd.

Betaling contant of tijdig vóór 28 september 1973 per postgiro op rekening 82 32 76, van Bijenhuis, Wageningen.

5. Flacons.

De keuze der flacons is vrij, met dien verstande, dat de minimum inhoud 250 gram en de maximum inhoud 1000 gram moet zijn. Alle flacons van één serie moeten van het zelfde model en neutraal zijn.

6. Etiketten.

Etiketten zijn niet vereist, doch wel toegestaan. Flacons met etiketten mogen **niet** voorzien zijn van naam en adres der inzender.

Sluitetiketten zijn **niet** toegestaan (uitgezonderd klasse 12).

7. Indeling in klassen.

Er kan worden deelgenomen in :

- Klasse 1: Flacons vloeibare honing (3 stuks)
- Klasse 2: Flacons gekristalliseerde honing. (3 stuks)
- Klasse 3: Flacons heidehoning. (3 stuks)
- Klasse 4: Sekties zomerraathoning.
- Klasse 5: Sekties heideraathoning.
- Klasse 6: Ramen zomerraathoning.
- Klasse 7: Ramen heideraathoning.
- Klasse 8: Flacons brokhoneing. (3 stuks)
- Klasse 9: Wasbodems 1 kg.
- Klasse 10: Wasbodems meer dan 5 kg.
- Klasse 11: Honingkoek.
- Klasse 12: Ander honinggebak.
- Klasse 13: Opmaak honing in flacons.
- Klasse 14: Opmaak raathoning in sekties.
- Klasse 15: Opmaak losse raathoning.
- Klasse 16: Experimentele vormgeving; tafelstukken.

Klasse 17: Experimentele vormgeving; etalagestukken.

Klasse 18: Vlechtwerk; Korven van stro en/of buntgras.

Klasse 19: Siervlechtwerk van stro en/of buntgras.

In de klasse vloeibare honing mag het meerdere series van 3 stuks worden deelgenomen, mits er tussen de series een aanwijsbaar verschil in soort, kleur en smaak is.

Hetzelfde geldt ook voor Klasse 2, en gedeeltelijk ook voor de Klassen 11 t/m 19.

8. Beoordelingsnormen.

De enige norm bij de beoordeling door de jury is de vraag in hoeverre de inzending aantrekkelijk is voor de konsument. De jury zal daarbij zowel op kwaliteit, de zuiverheid der produkten als op de verpakking en presentatie letten.

9. Bekroningen.

Op de tentoonstelling wordt door de jury aangegeven die inzendingen die de hoofdprijzen hebben behaald en de eerste, tweede en derde prijzen. Een eerste prijs is 100 punten, een tweede prijs is 99 punten en een derde prijs is 98 punten. Op het oordeel van de jury is geen beroep mogelijk.

10. Prijzen.

De jury kent de volgende prijzen toe:

- a. De Ridder van Rappard-wisselprijs.
- b. De wisselprijs van het Ministerie van Landbouw.
- c. De Gouden Medaille der Vereniging.
- d. De Zilveren Medaille der Vereniging.
- e. De Bronzen Medaille der Vereniging.

De winnaars van de wisselprijzen ontvangen tevens als blijvende prijs de Gouden resp. zilveren legpenning der vereniging. Alle inzenders ontvangen tevens een Oorkonde waarop vermeld staat de klassen waarin zij eerste, tweede en derde prijzen hebben behaald.

Bij toekenning der wisselprijzen geldt als norm:

In iedere klasse telt slechts één serie, n.l. de hoogst gewaardeerde, mee. Voor de klassen 16, 17, 18, 19 worden aparte prijzen beschikbaar gesteld. Deze klassen dingen niet mee bij de toekenning der wisselprijzen en medailles.

11. Alleen Nederlandse Honing.

Er mag alleen in Nederland gewonnen honing worden ingezonden. Honing, welke

naar het oordeel van de jury, kennelijk van buitenlandse oorsprong is, wordt van deelname uitgesloten.

12. Alleen inzendingen van leden.

Op de tentoonstelling en keuring worden alleen toegelaten inzendingen van leden. Dit is ook van toepassing op de inzendingen buiten mededinging en de klassen 16, 17, 18, 19.

13. Verdere bepalingen.

Iedere deelnemer(ster) dient bij zijn/haar inzending een lijst te voegen vermeldende: Naam en volledig adres, eventueel telefoonnummer. Klassen en hoeveelheden waarmee wordt deelgenomen.

De inzendingen blijven geheel voor rekening en risico van de inzenders. Door in te zenden verklaart de inzender zich zonder voorbehoud accoord met de bepalingen van dit reglement en niet voorziene beslissingen van de organisatie-commissie en jury. In alle zaken waarin dit reglement dus niet voorziet, beslist de organisatie-commissie zonodig in overleg met de jury.

IN MEMORIAM

Op 7 augustus 1973 is op ruim 88-jarige leeftijd overleden de oud-magazijnmeester van het Bijenhuis de Heer W. Visser.

Op de Algemene Vergadering van 19 mei 1950 mocht de Heer Visser uit handen van Ir. van der Plassche ontvangen de eremedaille in zilver, verbonden aan de orde van Oranje Nassau met de woorden:

Het is niet nodig buitengewone dingen te doen, maar gewoon werk buitengewoon goed te doen.

Na nog enige jaren de adressering van ons maandblad te hebben verzorgd vertrok hij in 1955 naar Australië, waar hij zijn levensavond bij zijn zoon doorbracht. De leden die de overledene hebben gekend zullen zich ongetwijfeld de nauwgezette wijze waarop hij hun belangen behartigde dankbaar herinneren.

Hij ruste in vrede.

Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland.

De lezer schrijft

DE VERDWIJNZIEKTE

In de loop van de vorige winter vertelde een collega-imker een vreemd verhaal. Bij hem stonden, zorgvuldig ingewinterd, twee volwassen volken het voorjaar af te wachten. Maar tot zijn verbazing en verontrusting, zag hij geregeld bijen rond zijn kasten vliegen. Zelfs bij een temperatuur van 3° C. Nu hadden wij een betrekkelijk zachte winter, zodat de gelegenheid tot deze afwijkende gedraging zich nog al eens voordeed. Om daar iets aan te kunnen doen, was het toch wel wenselijk, vooraf de oorzaak te weten. En juist op dit punt bleef het geval raadselachtig. Mezen waren af en toe in de buurt der kasten en ze zullen wel eens een bijtje gepikt hebben. Deze vogels gedragen zich echter in de herfst en winter als doortrekkers en ze pleisteren dan vrijwel niet. Tijdens het inwinteren waren beide volken „zwaar" en de beide 8-raams hulpvolken eveneens. Bovendien was overvloedig wintervoer toegediend.

Toen omstreeks midden April de vier volken werden gezien, bleek nog wel een flut bijen aanwezig, maar te weinig om een normale volksontwikkeling te mogen verwachten. Ook alle vier moers waren, zo het leek, in gezonde staat present. Kort daarop werden deze overblijfsels tot één volkje verenigd, maar de tendens hiervan was, naar het scheen, nog altijd achteruitgaande.

Ofschoon steeds opmerkzaam, werden geen bijzonderheden ontdekt. Uiteraard was het gerucht, dat zich al meer van zulke gevallen hadden voorgedaan, een schrale troost. Tenslotte echter kreeg, min of meer plotseling, een vermoeden de overhand. De eigenaar der volken heeft n.l. de gewoonte, het wintervoer (suiker en een paar lepels honing) op het gasstel toe te bereiden. Practische gezindheid kan in zo'n geval, gesteund door routine, gemakkelijk leiden tot het gebruik van te weinig water.

Op die manier wordt wel een stroop verkregen,

maar de kans bestaat, dat het vochtgehalte daarvan bij een vlugge schatting, beneden de vereiste 20% blijft. Mogelijk is daardoor de behoefte aan water oorzaak geworden van onrust in de volken, waardoor wellicht de ene groep waterhaalsters na de andere onderweg door verkleuming te gronde ging. Toevoeging van water dient immers plaats te vinden tot (minstens) aan de oorspronkelijke stand van de (droge) suiker.

Het kan zijn, dat de z.g. verdwijnsiekte slechts het gevolg is van de hiervoor beschreven hope-loze toestand.

Maar ook een in het voorjaar aangetroffen dood volk temidden van een overvloed van voer, wijst naar dezelfde oorzaak. Men zal dus goed doen de suiker op te lossen in een lichte overmaat van water. Een watergift van tot de grens van de droge suiker heet voldoende, maar een vochthoeveelheid tot enige centimeters boven die grens, is in elk geval vrij wat minder riskant en bovendien lost de suiker dan vlugger op.

L. Hoekema
Flat Oranjewoud 437
Heerenveen

VAN HERFST- TOT VOORJAARSINSPECTIE

Herfstinspectie

Na de „Sommersonnenwende”, zoals de Zwitsers dat plegen te zeggen, nemen de drachtmogelijkheden af en gaat het broednest zich geleidelijk aan inperken. De heidedracht en een eventueel stimulerende voeding kunnen nog een laatste opleving tot stand brengen.

Het uitstoten der darren is niettemin het teken, dat het seizoen ten einde is; gelukkig zijn onze darren angelloos, zodat het bij een darrenslacht blijft.

Na dit gebeuren nadert het tijdstip van invoeren, waarmede we, met de natuur meegaande, feitelijk midden augustus al een aanvang zouden moeten maken. Voor de heidevolken wordt dit tijdstip verschoven tot na 10 september, waarop de volken geacht worden de heide te hebben verlaten. Alvorens echter de suiker te gaan invoeren, verrichten we de herfstinspectie, waarbij we, aannemende dat we over goede volken beschikken, de basis leggen voor de volgende oogstperiode. Bij deze inspectie beoordelen we de volgende aspecten;

- volksterkte, aanwezig broed, bevindt het broed zich centraal en gezondheidstoestand;
- valide moer; loopt ze recht van lijf en leden over de cellen;
- raten; vervang zoveel mogelijk raten, die te (oud) donker zijn, die golven of een over-

maat aan darrencellen bevatten, slecht uitgebouwd zijn, alsmede krom getrokken raten;

- reinheid van de kasten en een goede af-dichting;
- honingvoorraad; raten met broed worden niet geslingerd; de honingkrans, die achterblijft, gebruiken de bijen altijd het laatst, dus op het moment dat er weer broed is en de behoefte aan echte honing groter wordt dan aan suikerhoning.

Bent u genoodzaakt te verenigen, neem dan altijd een jonge moer, speciaal bij grote volken, waar we de moer niet langer dan twee volle seizoenen moeten benutten; overigens prefereren wij het verenigen in het voorjaar.

Woning

We gaan overwinteren op twee broedkamers, of wel minstens op 1 broed- en 1 honingkamer, met volledig geopend vlieggat. Verkleinblokken worden niet geplaatst, we overwinteren doelbewust in een grote ruimte en gaan deze dan ook niet verkleinen. Enkele latjes dwars over de 6 centrale raampjes garanderen de bijen de mogelijkheid tot overstappen; hierna kan zonder bezwaar een plaat vilt onder de dekplank worden geplaatst. Die behoefte aan ruimte en ventilatie bestaat reeds bij het invoeren, waarbij veel vocht vrijkomt en afgevoerd moet worden; vergeten we vooral niet, dat bij de consumptie van elke kg (suiker) nectar circa 1 liter water vrij komt!

Op de zo belangrijke ventilatie ga ik nog even verder in. Warmte, vocht en zuurstof zijn lichter dan normale lucht en hebben dus de neiging te stijgen; koude, koolzuur (zuurstofarme lucht) e droge lucht zijn daarentegen zwaarder en zakken naar beneden. Hoe raken we nu dit vocht en die koolzuur kwijt? Koude, zuurstofrijke lucht stroomt ten gevolge van een zekere trek van beneden naar de wintertros en wordt daar door de bijen omgezet in vochtige, warme, koolzuurrijke lucht; deze lucht stroomt naar boven, verdeelt zich langs de wanden en het daarin aanwezige vocht condenseert daar voor een deel. De inmiddels afgekoelde en droger geworden lucht zakt af en verdwijnt door het vlieggat. Een eventueel aanwezige bodemventilatie komt deze luchtcirculatie ten goede.

In het buitenland wordt ook gewerkt met z.g. topventilatie, indirecte luchtdoorlaatopeningen onder en langs de dekselrand. Bij verkleinde vliegopening en een periode van windstilte is menig volk — met voldoende voer — aan zuurstofgebrek ten onder gegaan, hetgeen weer aantoonde hoe belangrijk goede ventilatie is. Tochtige en vochtige opstellingen moeten ech-

ter worden vermeden; plaats de kasten altijd op enige afstand van de grond en beschut ze tegen tocht; in geval van sterke wind en storm op de vliegopeningen is het verstandig deze met bijv. een dakpan af te schermen, eveneens een goed middel tegen uitvliegen tijdens het sneeuwweer.

Voeding

De juiste concentratie suiker-water ligt om en nabij de 3 : 2 verhouding. Dikker moet de oplossing niet worden gemaakt, daar we dan het risico lopen, dat de bijen deze niet kunnen inverteren, te meer waar halen van water van buiten, gezien de dalende temperatuur, moeilijker wordt en overigens tijd kost.

Het koken van de suikeroplossing is uit den boze, daar zulks schadelijk is vanwege de sterke neiging tot kristalliseren van het opgeslagen voer, speciaal de gedeelten, die op enige afstand van de tros zijn opgeslagen.

De juistheid van het verhaal, dat een warme oplossing sneller wordt opgenomen dan een koude, werd bij vergelijkende onderzoeken nimmer aangetoond, m.a.w. normaal koud tot lauwwarm invoeren is nog altijd de beste methode.

Grote hoeveelheden gelijktijdig invoeren (voerbak van Mommers), waar wel eens bedenkingen tegen worden ingebracht, vormen geen enkel bezwaar; bij gunstige weersomstandigheden gebeurt bij de winning van koolzaadhoning immers hetzelfde.

Onlangs ontmoette ik nog een imker, die tijdens het invoeren kunstraat liet uitbouwen; ik geloof dat in het najaar de omstandigheden voor een fraaie uitbouw onvoldoende aanwezig zijn; verder geeft oudere raat door zijn grotere dikte een betere isolatie tegen de koude dan nieuwe, dunne tussenwandjes.

Mocht in het vroege voorjaar door omstandigheden noodvoeding nodig zijn (overigens geen beste beurt!), pas dan een even eenvoudig als efficiënt middel toe; leg een paar stroken toiletpapier over de ramen en strooi er een hand vol poedersuiker overheen; de suiker wordt snel vochtig en is geschikt voor opname.

Winterrust

Zolang de temperatuur niet boven de 10° C komt moeten we onze bijen volledige rust gunnen; de kasten worden bij voorkeur niet in de vrije lucht opgesteld. Een summier extra dakbedekking (lange strook rubberoid van 1 m breed, gespannen tussen twee lange panlatten, als bescherming van de gezamenlijke boven- en achterzijden) is gewenst, beter is echter een eenvoudige bijenstal te bouwen.

Verder nemen we maatregelen om hinderlijke storingen te vermijden, zoals druipend dakwa-

ter, zwiepende takken, knerpende kunststof wanden en daken; bescherming tegen opspringende katten en krabbelende eekhoorns en vogels is op bepaalde plaatsen evenzeer nodig.

Hoewel gedurende de winterperiode rommelen in de volken uit den boze is, is het geen doodzonde indien we op een dag, als er incidenteel wordt gevolgen, even het deksel oplichten en een vluchtige blik werpen op de bovenzijde van het volk. Routinegeluiden, zoals deze voorkomen bij opstellingen langs spoorbanen en auto-wegen, zijn voor de winterrust geen bezwaar; wat dat aangaat reageren de bijen als de mensen.

Koude

Koude is voor de bijen geen ernstig probleem; langdurige zeer strenge vorst belemmert echter de bewegingen van de tros, waardoor het na een zeer zware winter kan voorkomen, dat een volk ondanks de aanwezigheid van voldoende voer, dood in de raten hangt.

Metingen hebben aangetoond, dat bij een buitentemperatuur van -20°C, het centrum van een, in een bodemloze kast geplaatste tros, een temperatuur bezat van +30°C en dat op een afstand van circa 30 cm!

De beste winterverpakking van bijen bestaat nog altijd uit bijen, m.a.w. hoe sterker het volk, hoe beter het bestand is tegen de koude. We denken in dit verband aan de bekende kooltjes vuur, die uit de open haard springen; hoe groter het kooltje, des te langer blijft het gloeien.

Dit is een logisch gegeven, daar een grote tros in verhouding tot het volume (aantal bijen) relatief gezien een kleiner oppervlak bezit dan een kleine tros. Bij halvering van het aantal bijen neemt het oppervlak naar verhouding met 30 % toe. Niet de koude, doch vocht, te weinig voer, ziekte, zwakke volkjes en domme imkers zijn de grootste vijanden van onze bijen.

Verplaatsen

De winter verschaft ons de gelegenheid de volken van plaats te verwisselen; uiteraard doen we dat in voorkomend geval met de grootste voorzichtigheid. Bij toepassing van de Aalster methode is het somtijds wenselijk een ander hulpvolk naast een hoofdvolk, waarvan bepaalde eigenschappen van de moeder ons niet bevalen, te plaatsen. Het verenigen in het voorjaar verloopt dan aanmerkelijk eenvoudiger.

Aan de hand van een goede registratie op de kastkaarten is een eventueel betere rangschikking goed te realiseren.

Wintervluchten

Uitvliegen in de winter heeft zijn voor- en na-

delen. Dergelijke vluchten veroorzaken doorgaans een zekere onrust en uiteraard een grotere voedselconsumptie; bovendien sneuvelen er veel deelnemers aan dergelijke koudevluchten. Hier tegenover staat, dat het uitvliegen wegens de mogelijkheid tot reiniging minder kans op roer biedt en dat de slachtoffers onder de uitvliegers voornamelijk oudere bijen zijn.

Wist u, dat een bij gedurende de winterrust maximaal 46 % van haar eigen gewicht aan ontlasting kan bevatten?

Indien het incidentele vluchten van slechts één kast betreft, kan dat een indicatie zijn van een zekere onrust in dat volk, bijv. voedselgebrek of een dode moeder.

De onderlegger

Bij onze oosterburen en eveneens bij de Zwitsers wordt dikwijls gebruik gemaakt van de onderlegger (Windel of Unterschiebblatt). Dat is een plaat geolied karton, asfaltpapier of teerpapier, die door de vliegopening over de bodem wordt geschoven. Deze onderlegger wordt enige tijd voor de reinigingsvlucht „getrokken”.

Bij bestudering van hetgeen er op ligt kan men veel aflezen.

Het patroon van de mulstrepes (wasdeksels) is een aanwijzing van het voedselgebruik; hoe verder deze strepen naar achteren lopen, des te meer voedsel is verbruikt. Bij de voorjaarsinspectie, rond 1 maart, moet nog 50 % voorraad aanwezig zijn. Voorts krijgen we een beeld van de sterfte en eventuele ziekten. Aanwezige suikerkristallen verraden moeilijkheden met gekristalliseerde suikerhoning (veelal gekookte suikeroplossing). Dode larven op de onderlegger tonen aan dat de wasmot actief is; ondermijnde bijenlarven (pijpjesbroed) worden nl. verwijderd.

Bij een aantal volken van nagenoeg gelijke sterkte zijn door middel van vergelijking soms zeer interessante conclusies te trekken.

Vliegplankdiagnose

De vliegplank vormt de polsslagen van een bijenvolk; hierdoor ademt het en hierdoor wordt datgene uitgeworpen, wat het volk niet meer in zijn woning duldt, kortom, het is de plaats waar men het gedrag van de bijen kan bestuderen. Voor een goede diagnosticus wordt op de vliegplank de situatie in het volk goeddeels weergegeven. Ook hier kunnen we door vergelijking veel leren.

Zo geeft een zacht monotoon gegons gedurende de winterrust het normale „trosverkeer” aan; valt het gegons van een volk uit de toon vanwege een aanmerkelijk scherper timbre, dan is dit een aanwijzing dat er meer „trosverkeer”

is, onrust, behoefte aan reiniging, moederproblemen e.d. Als de temperatuur het even toelaat is het raadzaam in zo'n geval even de onderlegger te trekken. Ruiken we aan het vlieggat de bekende „vers brood” geur, dan zal de onderlegger bevestigen, dat er dysenterie (roer) in dat volk heerst.

Bij mild weer, na een periode van strenge vorst, zien we soms water uit het vlieggat lopen; op de wanden afgezet ijs ontdooit, en het water zoekt een uitweg. De kasten moeten dan ook altijd ietwat schuin naar voren worden opgesteld. Is de vliegplank 's morgens aan een kant nat aangeslagen, dan is er sprake van condensneerslag, een aanwijzing van grote broedplaten.

Volken, die erg vroeg uitvliegen, zitten dikwijls goed in het broed; voor zover er geen koude periode meer komt, biedt dat goede perspectieven; bijen, die dan met strak gespannen achterlijf aanvliegen zijn waterhalers; zorg dan voor een goed functionerende bijenkroeg in de directe omgeving. Het reeds vroeg in het jaar afvoeren van dode bijen is een eigenschap van een goed volk; bij gebruik van een onderlegger kunt u ze dat werk besparen!

Vleugellamme bijen voor de kast is een minder goed teken, Nosema of mijtziekte. Bevindt zich tevens dunne, helgele ontlasting op de vliegplank, dan is er sprake van Nosema.

Indien een volk niet deelneemt aan de reinigingsvlucht is er veelal sprake van een laatbroeder, er is dan nog geen behoefte aan een reinigingsvlucht; waakzaamheid voor zo'n volk blijft geboden. Dode witte en bruine larven op de vliegplank vertellen ons dat we niet alleen bijen doch ook wasmotten in de kast herbergen. Onrust op de vliegplank en huilen van het volk is een symptoom, dat ieder bekend is. (moerloosheid).

Het komt sporadisch voor, dat er op een mooie dag rond 1 november nog druk stuifmeel van enkele laatbloeiers wordt ingezameld; dit geeft aan, dat er nog een broednest met larven is, hetgeen bij plotseling inval van vorst funest kan zijn. Jonge bijen moeten nl. in de eerste levensweek hun (deels uit hun larvenstadium afkomstige) ontlasting afvoeren; ontbreekt die mogelijkheid, dan veroorzaken zij onrust in de tros en in het ergste geval roer. Meestal betreft het hier bijen met Italiaans bloed in hun aderen. Dit waren dan enkele interpretaties van vliegplankgegevens, de moeite waard hieraan meer aandacht te besteden.

Voorjaarsinspectie

De voorjaarsinspectie wordt bij voorkeur rond het middaguur gehouden, op een dag, waarop de temperatuur zulks toelaat. Daar de temperaturen in die tijd van het jaar echter niet zo-

ver boven de 10°C plegen te liggen, verrichten we deze inspectie in een vlot tempo.

Moerechtheid. De eerste vraag betreft uiteraard de leiding van het volk; hoe staat het met de moeder? Een interessante ervaring op de Ambrosiushoeve wil ik hier niet onvermeld laten; zit de dekplank van een (spaar)kast vastgekit, dan verkeert de moeder doorgaans in een goede conditie; ligt de dekplank echter los, dan kan men er vrijwel zeker van zijn, dat het volk moederloos is, aldus dhr. van Os, medewerker van de Ambrosiushoeve. Tijdens de voorjaarsinspectie troffen we aldaar inderdaad een dekplank aan die los lag. Na verwijdering hiervan klonk het gehuil van het moederloze volk ons reeds tegemoet. Een frappante gewaarwording!

Na de deksellichting werpen we een vluchtige blik op enkele middenramen; open broed, gesloten broed of bultbroed? Het laatste geval is uiteraard kwalijk. Een nader onderzoek moet aantonen of de oude moeder dood is (niet op de onderlegger aangetroffen?), is er een nieuwe (onbevruichte) moeder? eierleggende werkbijen? 5 tot 25 eitjes per cell

Voedselpositie. Nu we omtrent de moeder zekerheid hebben verkregen, werpen we een blik op de voedselsituatie. Als vuistregel stellen we, dat tijdens de inspectie nog circa 50% aanwezig moet zijn. Het verbruik voor een gemiddeld volk bedraagt voor de maanden november t/m februari ruim 1 kg per maand, voor de maanden maart en april ruim 2 kg per maand.

Volksterkte. Een goed waarnemer heeft gelijktijdig de sterkte opgenomen; hierbij gaan we uit van de volgende (vrijblijvende) vuistregel; bezetting van 7 ramen uitstekend; 6 ramen zeer goed, 5 ramen goed, 4 ramen matig en 3 of minder slecht.

Toestand van de raten. Indien we bij de herfstinspectie de vereiste voorzieningen hebben getroffen, zal hieraan niet veel meer ontbreken; treffen we droge schimmel aan, dan even afborstelen; natte schimmel laten we voorhands zitten.

Onderlegger. Als we de gegevens, afgeleid van de onderlegger goed geïnterpreteerd hebben, moeten deze in grote lijnen overeenstemmen met de resultaten van de inspectie. Aannemende, dat de inspectie de gewenste resultaten heeft opgeleverd, wordt het nu tijd voor een goed werkplan voor het komende seizoen.

J. J. Speelziek, Apeldoorn

Op de bijenmarkt in Veenendaal dit jaar was een Belgische handelaar die een volledige plastic kast te koop aanbood.

De kast was te vergelijken met de bij ons gang-

bare spaarkast. De wanden waren demontabel en voorzien van isolatiemateriaal. De vloer liep schuin naar voren af waardoor er geen condenswater in de kast kon blijven staan.

Het koninginnerooster bestond uit een dik stuk plastic waarin gaten waren geponsd analoog aan de tegenhanger van het bij ons bekende staafjesrooster. Het afdekkleedje werd gevormd door een stuk plastic met een voergat in het midden ter dikte van een stevige plastic zak. De voerbak, die eveneens van isolatiemateriaal was voorzien stond op het afdekplastic met in het midden het voermechanisme. De bak helde naar het midden toe af en had een inhoud van ongeveer 5 liter. Bij een oppervlakkige kennisgeving leek dit een goede oplossing en schenen er geen lekproblemen te zijn.

De raampjes bestonden uit twee helften waartussen de kunstraat ingeklemd kon worden. Geen problemen derhalve meer met bedrading en insmelten. Overigens waren de raampjes van Duits standaardformaat hetgeen inhoudt, dat de afmetingen iets groter zijn dan het simplexraam. De raampjes waren te krijgen zowel in broed- als honingkamerformaat. Ook met secties kon worden gewerkt.

Per bak konden 11 raampjes worden geplaatst. Dit betekent, dat de afmetingen van de bak gelijk waren en eventueel zowel in koud- als warmbouwstand kon worden geplaatst.

De vliegplank was niet alleen nogal smal, alhoewel groter dan bij de spaarkast, maar leek kwetsbaar door de wijze van bevestiging.

De kast kon worden gesloten door middel van een plastic strip.

Wanneer een dergelijke kast goed zou voldoen zijn er uiteraard nogal wat voordelen aan verbonden.

Het materiaal vraagt weinig onderhoud, is nauwelijks aan slijtage onderhevig en is licht in gewicht.

Volgens de handelaar waren zijn ervaringen, nadat hij één jaar met de kast had geëxperimenteerd, gunstig. Door het toegepaste isolatiemateriaal zouden de bijen 14 dagen eerder dan normaal het geval is gaan broeden. De man had evenwel niet met de kasten gereisd. Zijn product zou al 12 jaar in Oostenrijk worden gefabriceerd waar ook zijn bakermat stond.

In 1971 zou een 1e prijs zijn behaald op een tentoonstelling in Moskou.

Zouden de leden die ervaringen hebben opgedaan met **deze** kast hun bevindingen in het Groentje willen publiceren.

W. Hulscher,
Platenmakerstraat 129,
Elst (Gld.).

UIT DE JAAGKIEPS

Zuiver Wit en Dodelijk

Het is opvallend, hoeveel waarschuwingen we de laatste tijd onder ogen krijgen **tegen** het veelvuldig gebruik van suiker en **voor** het gebruik van honing. We hebben er de laatste tijd al een paar in de jaagkieps overgenomen. Nu lezen we in ABJ december 1972, dat prof. John Yudkin, die voedingsleer doceerde aan de universiteit van Londen, een boek schreef met de hierboven afgedrukte titel. Het gemiddelde suikergebruik per persoon per jaar bedraagt in Engeland 250 (Engelse) ponden, schrijft ABJ, en de professor meent verband te hebben aange-toond tussen suikergebruik, suikerziekte en hartziekten.

Carnica contra Italianen

Dr. K. Dreher bericht in Die Biene februari 1973 over een in Denemarken genomen proef, waarbij drie stammen van de Italiaanse bij vergeleken werden met uit Oostenrijk afkomstige Carnica's. De proeven werden genomen op zes, over het gehele land verspreide, proefstanden en op iedere stand bevonden zich zes volken van iedere stam, dus 24 volken per stand.

Tussen de drie Italiaanse stammen onderling kon men geen noemenswaardige verschillen ontdekken. De Carnica's waren de Italianen de baas, zowel wat hun honingproductie als hun temperatuur betreft. De Italianen brachten per stam gemiddeld 20,6; 23,1 en 25,5 kg honing op, de Carnica's 32,2 kg.

Verder bleek, dat de Carnica's een zeer sterke voorjaarsontwikkeling vertoonden; ze bereikten het hoogtepunt van hun ontwikkeling twee weken eerder dan de Italianen.

Bijensteek veroorzaakt dwerggroei

De Amerikaanse bioloog Dr. Herschel Mitchell ontdekte in het gift van honingbijen een stof, die de groei afremt. Hij noemde deze stof: minimine. Hij spoot deze stof in in de larven van vrucht-vliegen. Deze larven ontwikkelden zich tot vlie- gen, die echter slechts een kwart van de groot- te hadden van vliegen uit niet behandelde lar-

ven. Verder bezaten ze wél alle eigenschappen van een normaal insekt. De nakomelingen van de minniatuurvliegen hadden allemaal weer de normale grootte. Imkerfreund februari 1973 las deze mededeling in Die Zeit 10/72. (Bij imkers is ons deze dwerggroei niet opgevallen; ze worden wél ingespoten door de bijen maar . . . ze zijn geen larven van insecten.)

Dienstregeling

De talentvolle imker herkent men dáaraan, dat hij het klaarspelt de bijen voor zich te laten werken volgens hun eigen dienstregeling. Wie meent, dat hij de bijen **zijn eigen** dienstregeling kan opleggen, heeft veel werk en krijgt weinig honing. Dit schreef Dr. W. Steche in Imkerfreund februari 1973.

Dominee ontdekt bijenparadijs

Halverwege tussen Honolulu en Tokio ligt het eilandje Wake. Het is maar twee vierkante kilometer groot. De meeste mensen die het eilandje kennen, waren er maar een half uur, omdat hun vliegtuig er even stopte om te tanken.

De protestantse chaplain Jerome F. Larson werd er gestationeerd en hij bemoeide zich óók met de landbouw op het eiland. Voor de bestuiving van gewassen vond dominee het nodig om bijen naar het eiland te laten komen.

Ik heb nooit iets gehoord of gelezen wat ook maar lijkt op wat ik hier op Wake meemaak, zegt hij in ABJ oktober 1972. Tussen 17 mei 1971 en 17 mei 1972 hebben de twee aangevoerde volken en hun nakomelingen 1500 pond slingerhoning geproduceerd. Als de volken bij aankomst sterke waren geweest en als ze goed behandeld waren (dominee is beginnend imker!), twijfel ik er geen ogenblik aan dat ze in één kalenderjaar 1000 pond honing per volk hadden opgeleverd.

In zijn artikel schrijft dominee Larson o.a., dat de enorme oogst voor het grootste deel komt van de op het eiland meest voorkomende boom, die in de wandeling „boom-heliotroop” genoemd wordt, die twaalf maanden van het jaar bloeit. Zaailingen van drie maanden oud, die nog maar 60 cm hoog zijn, vormen al grote trossen van met honing en stuifmeel gevulde bloemen. (De wetenschappelijke naam van de boom is: Tournefortia argentea.)

Stakende bijen

Observer schrijft in Irish november 1972: Verder hoor ik, dat nu ook de bijen met een staking dreigen. Ze willen kortere bloembuizen met meer honing.

Bijenplagen

Sprekend over de winter zegt NWD december 1972: Plagen voor de bijen zijn in deze tijd wasmotten, muizen, vogels, zonnestralen op het vliegpat en harde wind. Maar dat zijn niet de ergste plagen. De ergste plagen zijn onverschilligheid, gemakzucht, inhaligheid, onverstand, denktraagheid en vergadertraagheid van de imker.

HONINGPRIJS EN . . . BRIEFPORTO

Een lezer schrijft in NWD november '72, dat de oude vuistregel: 1 kg roomboter = 1 kg honing niet meer opgaat, omdat de boterprijs op andere

wijze tot stand komt dan de honingprijs. Inplaats daarvan wil hij de honingprijs per pond gelijkstellen aan tien maal het briefporto. (Voor Nederland zou de honingprijs dan nu f 3,50 per pond zijn).

De redactie van NWD zegt in een onderschrift terecht, dat de honingprijs „briefporto x 10" vrij willekeurig is en dat ze al niet meer met de werkelijkheid overeenstemt, omdat (in Duitsland) vele imkers de honing al verkopen voor DM 4,50 of 5,—.

Uw rubriekschrijver voegt daar gaarne aan toe, dat ook het briefporto „op andere wijze tot stand komt dan de honingprijs „en dat dus aan het voorstel van de lezer dezelfde fout kleeft als aan de oude vuistregel: honingprijs = boterprijs.

AFDELINGSNIEUWS

HONINGTENTONSTELLING

Op 5 en 6 oktober a.s. houdt de afd. Reggedal haar jaarlijkse honingtentoonstelling in Hotel Roelofs en te Diepenheim.

De inzendingen van de deelnemers worden verwacht op 4 oktober a.s.

Het inleggeld is f 1,— per categorie.

Ingezonden kan worden in de volgende categorieën:

Vloeibare zomerhoning 3 potten.

Vloeibare heidehoning 3 potten.

Gekristalliseerde honing 3 potten.

Raathoning 3 raampjes.

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot H. J. Haanepen, telefoon 05470-2745 te Goor, J. Sloot, telefoon 05475-464 te Diepenheim.

Afd. BUNNIK/HOUTEN en Omstreken

In hoog tempo is onze afdelingsbijenstand uit de grond gestampt. Tijdens een cursusles kwamen Jos en Bert op het idee om een afdelingsstal op te richten, waar tevens les gegeven kan worden, waar het publiek kan komen kijken en waar permanent een aantal bijenteeltcuriositeiten te bezichtigen valt.

Op de voorjaarsvergadering werden de plannen gesmeed en menig imker zal gedacht hebben: „Daar wordt zoveel over gepraat, 't gaat vast nog jaren duren voordat die stal er staat". Enkele Houtense leden zochten een terreintje, midden in de dorpskern, prachtig gelegen, en zorgden dat de toestemming van B. en W. spoedig afkwam. Van gemeentewerken kregen

Op een snikhete dag in de bouwvakvakantie werd de afdelingsstal in Houten gebouwd. Er was een bus met koud bier en een opperbeste stemming!

we alle medewerking. In de bouwvakvakantie timmerden een aantal leden de nieuwe stal, die plaats biedt aan 15 hoofd- en 15 hulpvolken. De stal is nu al half bevolkt. Op 4 aug. werd de stal aan de leden getoond. Het regende, toen de voorzitter de in de stal samengeperste 40 aanwezigen toesprak. De tegelactie zette goed in. Er werden royaal tegelguldens geofferd voor het nog ontbrekende tegelvloertje. (We

missen nog een paar m²: giro 19 30 60 t.n.v. afd. Bun-
nik, Achterdijk 22). Er werden volken geschonken en
zelfgemaakte kasten en korven. Elke zaterdag en zon-
dag van 14-17 uur wordt er voorlichting in de stal
gegeven.

Op 18 augustus maakten we een gezellige excursie
naar de nieuwe honingzemerij „het Zuiden” in Boxel,
waar we ons zelf moesten rondleiden en naar de
proefbijenstand „Ambrosiushoeve” te Hilvarenbeek
waar de Heer J. van Os, assistent bij het Rijksbijen-
teelconsulentschap op zijn bekende humoristische
wijze ruim drie uur met ons rondsjuwde. Een koele,
drónk bij de leeuwen in de „Beekse Bergen” besloot
deze geslaagde excursie.

De heidereis verliep vlot. Slechts 57 volken werden
geplaatst. Na het heidedebakel van vorig jaar zijn de
imkers voorzichtiger geworden en hebben veel minder
volken meegegeven.

De heide bloei prachtig, maar het is erg droog en
de bijen halen weinig.

65e HONING- EN BIJENMARKT TE EERBEEK OP ZATERDAG 22 SEPTEMBER 1973

Voor de 65e maal organiseert de afd. Eerbeek haar
alom bekende Honing- en Bijenmarkt. We hopen dat
we op deze jubileum markt weer op een flinke in-
zending van honing en bijenvolken mogen rekenen.

De heide ziet er op de meeste plaatsen helaas nog
niet zo veel belovend uit, maar wie weet heeft de re-
gen die in de tweede helft van juli en in begin aug.
gevallen is, nog veel goed gemaakt.

We hopen op een flinke aanvoer van heidehoning zo-
wel in flacons als ook in de raat. Wel doen we een
dringend beroep op de inzenders van raathoning om
alléén met **goede** raathoning te komen. Ondanks de
verzoeken van andere jaren en het verwijderen van
honing in de raat, die de naam raathoning niet waardig
is, worden we als bestuursleden van de Afd. Eer-
beek na de markt weer gekonfronteerd met brokken
vieze honing, die onkundige kopers zich in **goed ver-
trouwen** hebben laten aansmeren, en ook nog tegen
een prijs die er niet om loog.

Deze handelwijze is geen reclame voor de zozeer
geliefde Nederlandse zomer- of heideraathoning. Het
is in Eerbeek een vrije markt. Er worden geen prijs-
afspraken gemaakt maar we behouden ons wel het
recht voor ondeugdelijke honing van de markt te ver-
wijderen.

Om het nog eens duidelijk te vermelden, wordt onder
raathoning het volgende verstaan:

„Honing uit kasten of korven in maagdelijke blanke
raat (d.w.z.) onbebroede raat, zonder kunstvel en met
hoogstens een strook van 1 cm. kunststraat en tevens
voor 2/3 gedeelte verzegeld”.

Wanneer uw raathoning hieraan voldoet, dan is het
dik in orde. Bebroede en donkere raten behoren ge-
slingerd of uitgeperst te worden. Honinginzenders,
wilt u de marktcommissie s.v.p. niet dwingen beslis-
singen te moeten nemen die minder prettig zijn en die
de ongedwongen stemming zo gauw kunnen bein-
vloeden. De markt wordt weer gehouden in het ge-
bouw „Eerbeeks belang” bij Café de Korenmolen. De
opening vindt plaats om 11.00 uur, hierna marsmuziek
door de muziekvereniging de „Eendracht”.

Het Bijenhuis, en de fa. van Dam zullen aanwezig zijn
met imkersartikelen, en tevens kunt u uw oude raat
van de hand doen.

Ook zullen weer diverse kramen het marktterrein om-
zomen en zal ook de muziekvereniging na de middag

door het geven van een concert medewerken aan de
gezellige sfeer.

Aan de inzenders van honing het verzoek om zich
tijdig op te geven aan de secretaris. Ook andere be-
langstellenden zenden we op verzoek gaarne gratis
het programma en tevens reglementen toe.

De toegangswegen naar het marktterrein zullen weer
worden gemarkeerd met de oranje pijlen. We wensen
alle inzenders en bezoekers een prettige dag en tot
ziens op zaterdag 22 september.

A. H. Verbeek, secretaris.
Tel. 08338-1533.

U DOET TOCH OOK MEE AAN DE NAT. HONING- TENTOONSTELLING TE WAGENINGEN ?

Elders in dit nummer kunt u het reglement van de
komende Nat. Honigtentoonstelling te Wageningen,
gelijktijdig met de 44ste Imkersdag op 29 sept. a.s.
Vergeleken bij voorgaande jaren is het reglement be-
langrijk gewijzigd, of liever gezegd, met meer moge-
lijkheden en om iedereen in de gelegenheid te stellen
mee te doen. U heeft toch reeds enige flacons honing
hiervoor gereserveerd ?

U kunt een keuze maken uit een groot aantal klas-
sen. Pure honing, of wasbodems, u kunt zich bezig
houden met honingkoek en met honinggebak. U kunt
zich ook uitleven in verpakking en opmaak van de
honing, of anders gezegd een goede PRESENTATIE.
Maar ook kunt u de door u gewonnen RAATHONING
tentoonstellen. En dan de nieuwe klasse experimen-
tele vormgeving wat vorig jaar zo'n groot succes was.
Een etalagestuk of een tafelstuk, u kunt zich hier-
mede op velerlei manieren uitleven als er maar hon-
ing en/of andere imkerijproducten in zijn verwerkt.
Geheel nieuw zijn de klassen voor vlechtwerk van
stro en/of buntgras. U kunt zelf gevlochten korven,
boogkorven, bisschopsmutsen, zwermkiepsen etc. in
deze klasse inzenden. Daarnaast is er de klasse Sier-
vlechtwerk voor alle andere dingen. Hoofdgrondstof-
fen dienen echter te zijn roggestro en/of buntgras.

We schreven het reeds hierboven, we hebben het erg
gemakkelijk gemaakt om mee te doen maar dan moet
u wel meewerken om alles vlot te doen verlopen.
Vroeger moest u zich eerst aanmelden en etiketten
aanvragen en betalen. Dit is nu vervallen, mits u niet
vergeet een lijstje bij uw inzending te doen waarop
vermeld staat voor welke klassen u inzendt en hoe-
veel stuks. De inleggelden graag kontant of per post-
giro betalen.

De verzending van de inzendingen is altijd een moei-
lijke zaak, vooral als dit met openbaar vervoer moet
geschieden. Vaak komt het slecht over, en zelf enkele
dagen van te voren komen brengen is vaak een dure
zaak als men wat verder afwoont. We hebben nu de
volgende regeling. De imkers-imkeressen uit de groe-
pen Veluwe en Utrecht, die dus rond Wageningen
wonen, zorgen dat alles bij het Bijenhuis binnen is op
vrijdag 28 sept. 's avonds om 19 uur. Zij die ver af-
wonen kunnen dit uiterlijk doen tot zaterdagmorgen
29 sept. 9 uur. Het grootste gedeelte dient echter
vrijdags 28 sept. binnen te zijn anders komt de jury
niet tijdig klaar met keuren. Alleen voor de klasse
experimentele vormgeving, gebak, vlechtwerk etc.
kunt u tot zaterdagmorgen vroeg terecht tot 9 uur,
voor iedereen dus. Geluk als u naar de imkerdag-
nieuwe stijl komt.

U moogt dit jaar ook meerdere inzendingen in I klasse
hebben, mits er duidelijk verschil is in kleur, geur en
smaak van de honing. De inzending met het hoogste
aantal punten dingt dan mee naar de wisselprijzen uit
de desbetreffende klasse.

Vrijgelaten is dit jaar ook de keuze van de flacon,
mits deze geheel neutraal is, dus geen opschrift op

flacon en/of deksel van een jam- of pindakaasfabrikant etc.

Etiketten kunt u ook gebruiken, mits uw naam en adres er niet op voorkomt. Denkt u er echter wel aan dat er geen plaksel aanwezig is? U ziet we hebben het u zo gemakkelijk mogelijk gemaakt. De Commissie Nat. Honingtentoonstelling rekent nu op uw volle medewerking. Leest u het reglement goed door dan komt alles best in orde en dan zien we u op 29 september in Wageningen. C.P.

IN MEMORIAM

Op 7 augustus ging van ons heen ons trouw lid en bestuurslid

EVERT GRONDMAN

in de leeftijd van 51 jaar.

Wij hebben hem op 11 augustus naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Hij was een goed vriend.

Wij wensen de nabestaanden sterkte met het geleden verlies. Afd. Nijverdal.

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband naar . . .

HONINGZEMERIJ W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld

Desgewenst KUNSTRAAT terug.

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

Voor alles wat u nodig heeft voor de MODERNE BIJENTEELT kunnen wij u leveren.

De kwaliteit van het materiaal is niet te overtreffen. Bovendien noteren wij gelijk als altijd de laagste prijzen.

Kunstraat nu nog f 10,80 per kg. Ook verwerken wij gaarne uw ruwe en zuivere was tot kunstraat.

Onze nieuwe automatische kunstraat-machines garanderen u een niet te overtreffen geurige kwaliteit kunstraat, die 100% zuiver is.

H.H. Secretarissen:

Heeft u een afdelings bestelling?

Laat ons dan eens offerte maken. Uw leden zullen u dankbaar zijn.

Vraag om de gratis prijslijst van materiaal.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZONEN

Jubbega Friesland — Telefoon 05165 - 382

ONZE IMKERSAGENDA

- 15 sept.: Honing- en Bijenmarkt te Ugchelen.
22 sept.: Honing- en Bijenmarkt te Eerbeek.
29 sept.: Imkersdag en Nationale Honingtentoonstelling te Wageningen.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50 elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 68 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP: een partij bijenvolken op ramen en enige korfvolken. P. Hartkamp, Parallelweg 29, Rheden.

TE KOOP GEVRAAGD: Oude bijenboeken, Maandschrift voor de Bijenteelt, vanaf 1898 t/m 1928, oude bijenteeltgeredenschappen. D. J. Rietveld, Hoge Biezen 70, IJsselstein (U).

TE KOOP: 10 goed bevolkte korven met bijen geschikt voor opzetters of uitbreiding na 15 september. H. Borren, Nederwoordseweg 15a, Lunteren. Tel. 4475-03420.

TE KOOP: 3 kasten 7 raams 4 korven met bijen. H. Hamminga, Hoofdkade 48, Ter - Apel.

WIJ KOPEN: Inlandse bijenhoning, Ruwe- & zuivere Bijenwas. Propolis. Honing- en Waszemerij „ARKADIA“, Lochem. Telefoon 05730-1827/2219.

TE KOOP GEVRAAGD: Hollandse honing, Koolzaad f 3,50 per kg. Andere honing prijs op aanvraag. C. Jonker, Origenesstraat 24, Apeldoorn. Tel. 05760 - 6 18 22.

TE KOOP: Omniaflacon per doos 76 stuks f 14,20, per stuk f 0,20. C. Jonker, Origenesstraat 24, Apeldoorn. Tel. 05760 - 6 18 22.

HET ZEISTER KRUIDENHUIS koopt al uw hollandse honing tot f 4,50 per kg Bergweg 43a, Zelst. Tel. 03404 - 1 11 07.

TE KOOP: Simplexkasten dubbelwandig, in prima staat, met broed- en honingkamer, dak met zwaar zink, geschilderd groen met witte banden, dus kant en klaar, een sieraad op uw bijenstal f 52,50.

Spaarkasten: met dubbele broedkamer of broed- en honingkamer geheel groen geschilderd of groen met witte banden f 55,—.

Ronde korven: nieuw f 23,50, gebruikte in prima staat f 16,—. Honingslingers, Bijenkap of sluiër. Dathepijpen, Honingzeven, Ontzegelmessen en verdere alles wat voor een bij en een bij nodig is.

Bijenpark Brulleman, sinds 1896, Zandpad 42a, Breukelen. Telefoon 03462-1303. Van ouds bekend.

TE KOOP: Antieke wasvormen en emmers, van rood koper. Drentse boerenkastjes en Strokastjes. Weegschaal met geel koperen gewichten. Alles in zeer goede staat.

Bijenpark Brulleman, sinds 1896, Zandpad 42a, Breukelen. Telefoon 03462-1303. Van ouds bekend.

TE KOOP: Bijenvolken in korven en kasten of op zesramen, sterke gezonde volken.

Bijenpark Brulleman, Breukelen. Telefoon 03462-1303. Van ouds bekend.

GEVRAAGD: Bijen in korven en kasten, complete bijen parken en standen, slingers, korven gebruikt of nieuw, kasten, koninginneroosters, bisschopsmutsen en verder alles wat u verkopen wilt. Wij halen het bij u aan huis af, en betalen contant. Meer dan 75 jaar doen wij dit reeds.

Bijenpark Brulleman, Breukelen. Telefoon 03462-1303.

TE KOOP: Amerikaanse Langstrothkasten compleet met ramen en moerrooster, wit geschilderd f 45,—.

Glazen kast, dubbelwandige ruiten voor 20 simplexramen. Uitgebouwde simplexramen voor broed- en honingkamer.

Koninglnnekweekkast voor 10 volken op 5 ramen.

Bijenpark Brulleman, Breukelen, Zandpad 42a, tel. 03462-1303.